

Tartalom

Bevezetés.....	2
Összefoglalás	2
1. Nyugdíjkiadások	3
2. Nyugdíjbiztosítási jogszerzés	5
3. Új nyugdíj- és egyéb ellátásmegállapítások	7
4. A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők száma, ellátástípusok szerinti megoszlás	8
5. A megállapítás éve és a szolgálati idő	13
6. A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők a folyósított összeg szerint	17
7. Nemzetközi nyugdíjügyek.....	20
Módszertani megjegyzések, fogalmak	22
Megjegyzések.....	24

Táblázatok

Elérhetőségek

Bevezetés

A Központi Statisztikai Hivatal rendszeresen készít elemzést a nyugdíjak, ellátások, járadékok és egyéb járandóságok évenkénti alakulásáról az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság adatai alapján. Kiadványunkban az új nyugdíjmegállapításokat, a jogszerzési adatokat, az ellátásokra fordított kiadások összegének és a nyugdíj értékének alakulását vizsgáljuk, utóbbit európai összehasonlításban is. Az elemzés további részében a 2016. januári statisztikai adatokat ismertetjük, különös tekintettel a járási adatokkal kiegészített területi különbségekre és a külföldre utalt ellátásokra.

Összefoglalás

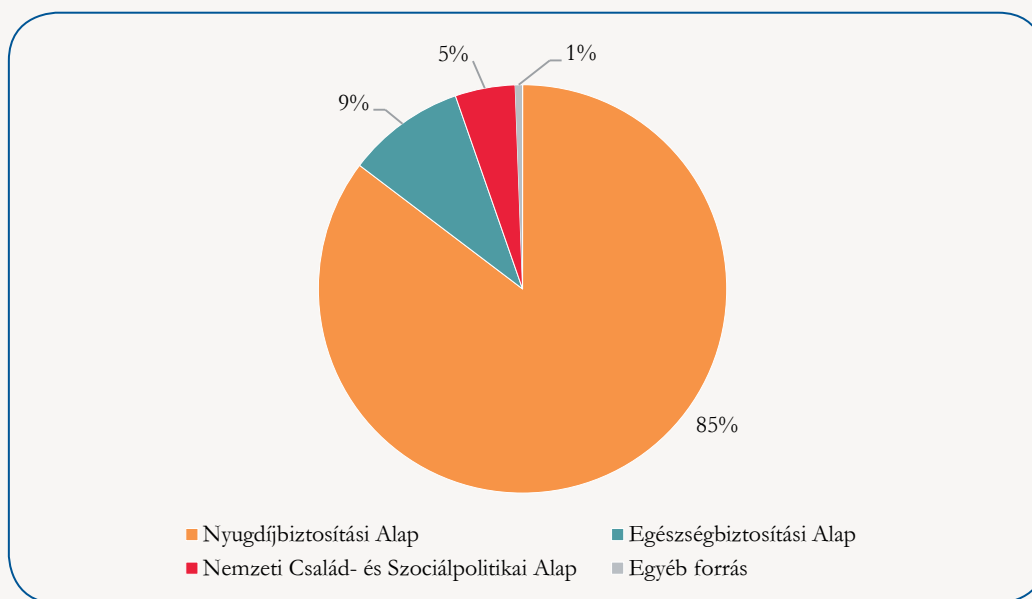
- 2016 januárjában az ország népességének 27%-a, 2,7 millió ember részesült nyugdíjban, ellátásban, járadékban vagy egyéb járandóságban. Az ellátottak száma 2,5%-kal csökkent egy év alatt.
- 2015-ben a nyugdíjakra és egyéb ellátásokra fordított kiadások 3502 milliárd forintot tettek ki. Ez az összeg magasabb, de a GDP-hez viszonyított 10,4%-os hányad kevesebb, mint egy évvel korábban.
- A nyugdíjak reálértéke egy év alatt 1,4%-kal emelkedett.
- Az ellátások egy főre jutó átlagos összege 109 318 forint volt, az előző évinél 2,7%-kal magasabb.
- Az öregségi nyugdíj átlagos havi összege kiegészítő ellátások (pl. özvegyi nyugdíj) nélkül 107 968 forint volt, ami a nettó átlagkereset 66,5%-ának felelt meg.
- A 2016 januárjában ellátottak 75%-a öregségi nyugdíjat kapott. Az ún. „nők 40”-et már közel 140 ezren vették igénybe. Az öregségi nyugdíjasok aránya az összes ellátott között Budapesten és egyes dunántúli járásokban volt a legmagasabb.
- Az érintettek 14%-a, közel 375 ezer fő megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesült. Ez az arány az ország egyes alföldi és dél-dunántúli járásában elérte az ellátottak negyedét.
- Az öregségi nyugdíjasok legtöbbször a 2000-es évek második felétől állapították meg a járandóságát. A nők ötödét a rendszerváltás utáni években nyugdíjazták.
- A férfiak a nőknél hosszabb szolgálati idő után kaptak ellátást.
- Az ország keleti megyéiben az ellátottak között magasabb azok aránya, akiknek rövidebb szolgálati idővel állapították meg a járandóságát.
- A január havi ráfordítások 83%-a öregségi nyugdíjként került kifizetésre. Az öregségi nyugdíjak teljes összege átlagosan 121 041 forint volt. A férfiak átlagnyugdíja több mint 16 ezer forinttal haladta meg a nőkéét.
- Az egy ellátottra jutó öregségi nyugdíj összegében 45 ezer forint különbség volt járásonként a legmagasabb és a legalacsonyabb havi összeg között.
- 2016 elején a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság 32 724 személynek folyósított külföldre valamilyen nyugdíjat vagy egyéb ellátást. Az ellátottak 85%-a öregségi nyugdíjban részesült, melynek átlaga a vonatkozó egyezmények szerinti számítás alapján 44 927 forint volt.

1. Nyugdíjkiadások

2015-ben a nyugdíjakra, ellátásokra, járadékokra és egyéb ellátásokra (továbbiakban: nyugdíjakra és egyéb ellátásokra) 3502 milliárd forintot fordítottak, 0,7%-kal többet, mint az előző évben. A kiadások GDP-hez viszonyított aránya ugyanakkor 0,4 százalékponttal, 10,4%-ra csökkent. A Nyugdíjbiztosítási Alapból nyugellátásokra 2988 milliárd forintot fizettek ki, a központi költségvetés kiadásainak¹⁾ 17%-át. A nyugellátások 87%-át, azaz 2614 milliárd forintot öregségi nyugdíjakra (korbetöltött öregségi nyugdíj, nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíj – a továbbiakban: „nők 40”) költötték. 373 milliárd forint volt a hozzátartozói nyugellátásokra fordított kiadás (özvegyi és szülői nyugdíjak, árvaellátás), és további félmilliárd forintot tettek ki az egyösszegű méltányossági kifizetések. A nyugellátások mellett a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság számos egyéb ellátást folyósított különböző forrásokból. A nyugdíjbiztosítási szervek hatáskörébe tartoznak, de a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapból finanszírozzák az életkoron alapuló ellátásokat (korhatár előtti ellátás, szolgálati járandóság, balettművészeti életjáradék, átmeneti bányászjáradék). 2015-ben 136 milliárd forintot fizettek ki ezekre. A megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásokra (rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás, bányászok egészségkárosodási járadéka), valamint a rokkantsági, a baleseti és a kártérítési járadékokra fordított kiadások összesen 327 milliárd forintot tettek ki, melyeket az Egészségbiztosítási Alapból finanszíroztak. A felsorolt főbb ellátásokon túl több, elsősorban szociális jellegű ellátás, támogatás egészítette ki még az egyéb ellátások körét.

1. ábra

A nyugdíjakra és egyéb ellátásokra fordított kiadások megoszlása
finanszírozási forrás szerint, 2015

2015-ben – a tervezett inflációval számolva – 1,8%-os nyugdíjemelést hajtottak végre, a nyugdíjas fogyasztóiár-index viszont 0,4%-kal emelkedett az előző évhez képest. Ezek a változások együttesen a nyugdíjak reálértékét 1,4%-kal emelték.

2015-ben az öregségi nyugdíj²⁾ átlagos havi összege 107 968 forint volt, ami a nettó átlagkereset 66,5%-ának felelt meg.

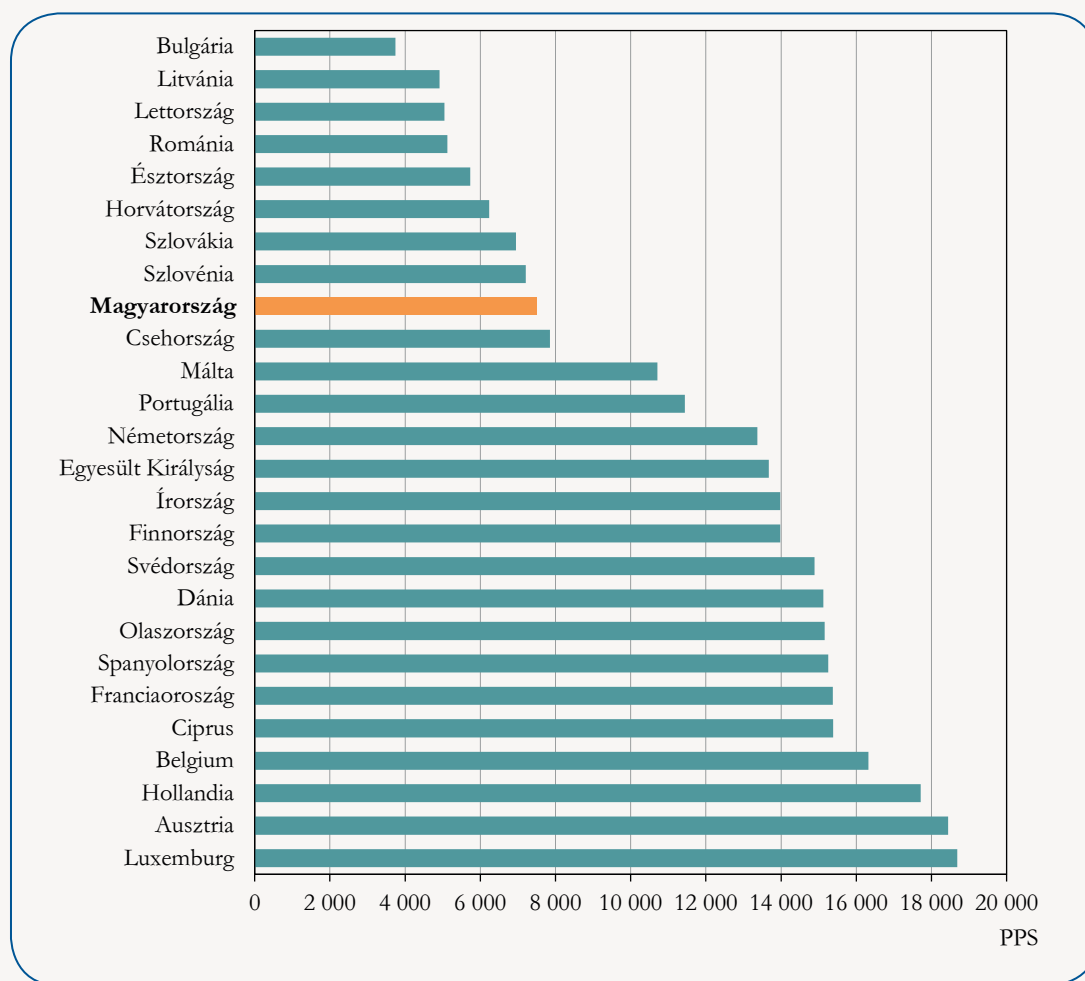
¹⁾ A 2014. évi C. költségvetési törvényben elfogadott központi alrendszer kiadási főösszegéhez viszonyítva.

²⁾ Főellátás, kiegészítő ellátások nélkül. Nem tartalmazza az 1955 előtt született volt fegyveresek adatait.

Európai uniós összehasonlításban az öregségi nyugdíjak vásárlóerejét³⁾ tekintve Magyarország 2013-ban – a korábbi évekhez hasonlóan – a tagállamok alsó harmadához tartozott. A három balti tagállamban és további öt közép-, illetve kelet-európai országban az egy öregségi nyugdíjra jutó ellátás vásárlóerő-paritáson mért éves összege alacsonyabb volt, mint hazánkban. Az átlagos bolgár öregségi nyugdíj feleannyi, míg a luxemburgi vagy az osztrák öregségi nyugdíj két és félszer annyi termék és szolgáltatás megvásárlására volt elegendő, mint a magyar.

2. ábra

Egy öregségi nyugdíjra jutó ellátás vásárlóerő-paritáson (PPS) mért éves összege, 2013*

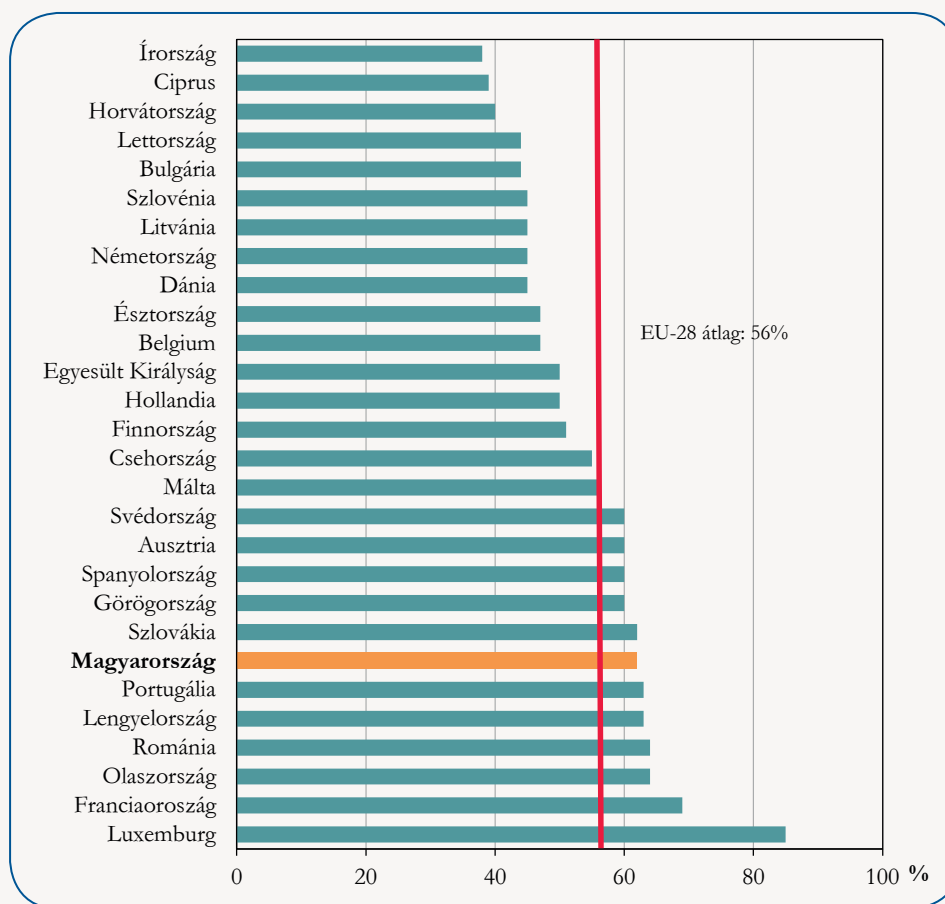
* Görögország és Lengyelország nélkül.

Az aggregált helyettesítési ráta a 65–74 évesek nyugdíját viszonyítja az 50–59 évesek keresetéhez. Minél nagyobb a mutató értéke, annál erősebb a nyugdíj keresetpótló képessége. A ráta értéke 2014-ben Magyarországon 62% volt, a hetedik legmagasabb az Európai Unión belül, az uniós átlagot (56%) 6 százalékponttal haladta meg.

³⁾ Az EU-n belüli összehasonlítások érdekében az egy öregségi nyugdíjra jutó éves nyugdíjösszeg egy speciális fiktív pénzegységben, az ún. vásárlóerő-egységben, azaz PPS-ben (*Purchasing Power Standard*) van megadva, melynek vásárlóereje ugyanakkora, mint egy euróé az EU-ban átlagosan. Használatával kiküszöbölhető az egyes országok eltérő árszínvonalának hatása.

3. ábra

Aggregált helyettesítési ráta, 2014

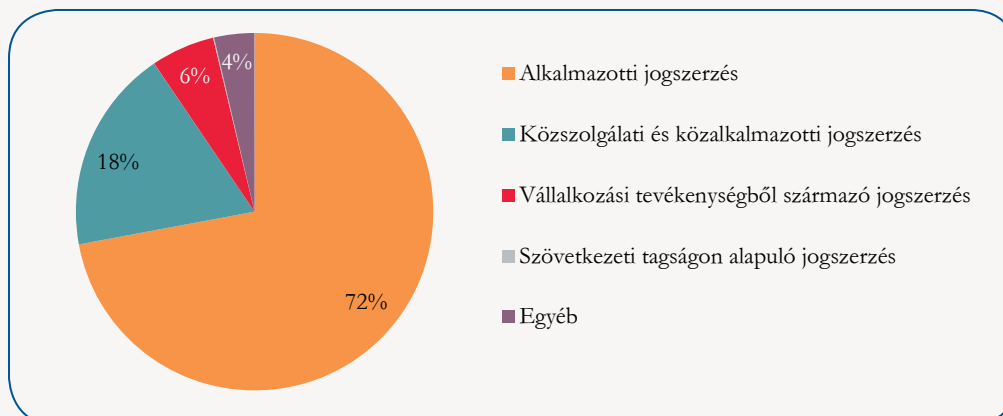

2. Nyugdíjbiztosítási jogszerzés

2015-ben a biztosítottak 87%-a, napi átlagban mintegy 3 millió 542 ezer fő **általános jogszerzési szabályok** szerint gyűjtötte a nyugellátásra jogosító szolgálati időt, illetve szerezte meg a nyugdíjalapot képező jövedelmet. Ezen belül 2 millió 553 ezren alkalmazotti jogviszonyban, 653 ezren közszerzési és közalkalmazotti munkaviszonyban, 204 ezren vállalkozóként dolgoztak. További 4 ezer szövetkezeti tag, valamint 129 ezer egyéb jogszerző tartozott még ebbe a csoportba.

4. ábra

Jogszerzők megoszlása általános jogszerzés szerint, 2015

Nem keresőtevékenységen alapult a jogszerzés a biztosítottak közel 10%-ánál. Többek között a különböző gyermeknevelési ellátásokban (gyermeknevelést segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás, gyermekgondozási díj), az álláskeresési támogatásban, az ápolási díjban részesülők vagy a különleges foglalkoztatási állományban lévők tartoznak ide. Továbbá a biztosítási jogviszonyban nem álló és a szünetelő biztosítású személynek lehetősége van megállapodást kötni az illetékes nyugdíjbiztosítási szervvel nyugellátásra jogosító szolgálati idő megszerzésére, illetve arra, hogy az általa befizetett közteher alapjául szolgáló jövedelmet nyugdíjába beszámítsák. A megállapodást kötő személynek a választása szerinti járulékalap (de legalább a minimálbér) után a munkáltatói és az egyéni közterhet együttesen kell megfizetnie. Az általánostól eltérő, **speciális jogszerzési szabályok** vonatkoztak a biztosítottak 3%-ára, az alkalmi munkavégzőkre, az őstermelőkre, a főállású kisadózókra és a munka-rehabilitációs díjban részesülőkre.

A **havi járulékalap átlaga**⁴⁾ az általános jogszerzési típusnál 225 409 forint volt, ezen belül a közszférában dolgozóknál 273 187 forint, ami a legmagasabb érték valamennyi jogszerzési típust figyelembe véve. A speciális jogszerzési szabályok szerint biztosítottaknál 88 852 forint, a nem keresőtevékenységen alapuló jogszerzésnél 83 166 forint volt átlagosan a fizetendő nyugdíjjárulék alapja.

A **megszerzett szolgálati napok átlagos száma**⁵⁾ (melyet a járulékalapot képező jövedelemmel lefedett időszakok figyelembevételével számolnak) az általános jogszerzés esetén 295 nap, ezen belül a közszolgálati és közalkalmazotti munkaviszonyban dolgozóknál 351 nap volt. A speciális jogviszonyban lévők átlagosan 328, a nem keresőtevékenységen alapuló jogszerzők 293 szolgálati napot gyűjtöttek össze 2015-ben, az utóbbin belül a gyermekgondozási ellátásokban, illetve az ápolási díjban részesülőknél 318–352 nap között alakult a mutató értéke.

1. tábla

A nyugdíjbiztosítási jogszerzés adatai, 2015

Jogszerzés típusa	Jogszerzők napi átlagos száma, fő	Havi járulékalap átlaga, forint	Megszerzett szolgálati napok átlagos száma
Általános jogszerzési szabályok szerint			
biztosítottak	3 542 334	225 409	295
alkalmazotti jogszerzés	2 553 131	219 413	283
közszolgálati és közalkalmazotti jogszerzés	653 291	273 187	351
vállalkozási tevékenységből származó jogszerzés	203 503	164 171	337
szövetkezeti tagságon alapuló jogszerzés	3 758	133 400	238
egyéb jogszerzés	128 651	190 100	244
Speciális jogszerzési szabályok szerint			
biztosítottak	137 741	88 852	328
alkalmi munkavégzésen alapuló jogszerzés	5 744	102 260	331
őstermelő	50 846	61 118	345
főállású kisadózó	77 028	109 545	319
munka-rehabilitációs díj	4 123	30 651	303
Nem keresőtevékenységen alapuló jogszerzés	392 862	83 166	293
gyes	134 409	66 794	324
gyed	23 438	120 794	352
gyet	28 285	44 864	319
ápolási díj	53 102	46 781	318
egyéb, nem keresőtevékenység	153 628	110 117	253
Összesen	4 072 938	207 218	296

⁴⁾ Az adott naptári évben megszerzett, nyugdíjjárulék-alapot képező kereset, osztva a bérezett napok számával és szorozva 365/12-vel.

⁵⁾ Az adott naptári évben biztosításban töltött napok száma, osztva a jogszerzők teljes számával.

3. Új nyugdíj- és egyéb ellátásmegállapítások

2015-ben a nyugdíjbiztosítási szervek összesen 116 596 új ellátást állapítottak meg, ebből 58 716 öregségi nyugdíj, 48 047 özvegyi és szülői nyugdíj, 5031 árvaellátás, 4802 egyéb, a nyugdíjrendszeren kívüli ellátás (életkoron alapuló ellátások, baleseti járadék, rokkantsági járadék stb.) volt.

2. tábla

A nyugdíjbiztosítási szervek által újonnan megállapított ellátások száma, 2015

Ellátástípus	Megállapítások száma		
	férfi	nő	együtt
Öregségi nyugdíj	18 876	39 840	58 716
Ebből:			
korbetöltött öregségi nyugdíj	18 876	11 316	30 192
nőknek 40 év jogosultság alapján járó nyugdíj	–	28 524	28 524
Életkoron alapuló ellátások	2 393	1 147	3 540
Özvegyi és szülői nyugdíj	11 624	36 423	48 047
Árvaellátás	2 540	2 491	5 031
Baleseti járadék	194	85	279
Rokkantsági járadék	408	261	669
Egyéb ellátás	147	167	314
Összesen	36 182	80 414	116 596

Az öregségi nyugdíjmegállapítások egyik fele korbetöltött öregségi nyugdíj, másik fele a nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíj volt.

A rokkantsági nyugdíjakat és az egészségkárosodott személyek járadékait 2012-ben felváltó rokkantsági ellátást és rehabilitációs ellátást a rehabilitációs szakigazgatási szervek állapítják meg. 2015-ben 82 424 rokkantsági és 20 140 rehabilitációs ellátásról hoztak teljesítő határozatot.⁹⁾

2015-ben átlagosan 60,8 évesen mentek öregségi nyugdíjba az emberek, ezen belül a nők 59,9, a férfiak 62,8 éves korban. A különbség a korhatár előtti nyugdíjba vonulást lehetővé tevő „nők 40” igénybevételéből adódott, a korbetöltött öregségi nyugdíjknál ugyanis alig tért el a két nem **nyugdíjba vonulási kora** (a férfiaknál 62,8 év, a nőknél 62,9 év). A hivatalos nyugdíjkorhatártól (62,5 év) a „nők 40”-ben részesülők 3,8 évvel maradtak el, míg a korbetöltött öregségi nyugdíjba vonulók 0,3 évvel túllépték azt.

Az új öregségi nyugdíjmegállapításoknál átlagosan 37,9 év **szolgálati időt** vettek figyelembe 2015-ben. A korbetöltött öregségi nyugdíjasok 34,9 év szolgálati időt tudtak átlagosan összegyűjteni, a nők 31, a férfiak 37,2 évet. A „nők 40”-ben részesülők ellátásának megállapításánál átlagosan 41 év szolgálati idővel számoltak.

Az **öregségi nyugdíjasok induló ellátása** átlagosan 113 962 forintot tett ki, ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíj 108 529 forint volt. Utóbbinál szembeűnő annak nemek közti különbsége. A férfiak 122 209 forintos ellátásához képest a nők 37 ezer forinttal kisebb összegű induló nyugdíjat kaptak 2015-ben. Ugyanakkor a „nők 40”-ben részesülők induló ellátása közel 120 ezer forint volt.

Az özvegyi és szülői nyugdíj átlagos induló összege 2015-ben 61 364 forint volt, a különböző korai nyugdíjazási formákat 2012-től felváltó életkoron alapuló ellátásoké 138 211 forint.

⁹⁾ Az adatok forrása a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (NRSZH). A havi jelentések összesítéséből származó adat, ettől a végleges éves adat az évközi korrekciók miatt eltérhet.

4. A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők száma, ellátástípusok szerinti megoszlás

Az élettartam hosszabbodásával egyre több az idős ember. Számuk és népességen belüli arányuk növekedése általános jelenség, aminek következtében egyre nagyobb teher nehezedik a társadalmi ellátórendszerre. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság 2016. januárban 2 659 957 főnek, az egy évvel korábbinál 2,5%-kal kevesebb személynek folyósított valamilyen típusú nyugdíjat, járadékot, egyéb ellátást. Az ellátottak a népesség 27%-át tették ki. Egy ellátott átlagosan 109 318 forintot kapott, 2856 forinttal többet, mint egy évvel korábban.

Az ellátottak legnagyobb része – háromnegyede – öregségi nyugdíjban részesült, számuk mintegy 8 ezerrel elmaradt a 2015. évitől. A második leggyakrabban folyósított ellátási forma a megváltozott munkaképességűeknek járt, ezt közel 376 ezer főnek utalták. Számuk jelentősen nőtt: korhatár alatti ellátásból 5,1, korbetöltötté vált ellátásból 18%-kal többen részesültek, mint 2015-ben. Nagymértékben, 14%-kal emelkedett a nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjban részesülők száma, 2016-ban 17 ezer fővel többen kapták ezt az ellátást. Külföldre 32 724 főnek folyósítottak ellátást, 85%-uk öregségi nyugdíjat kapott.

3. tábla

A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők száma ellátástípus szerint, 2016. január

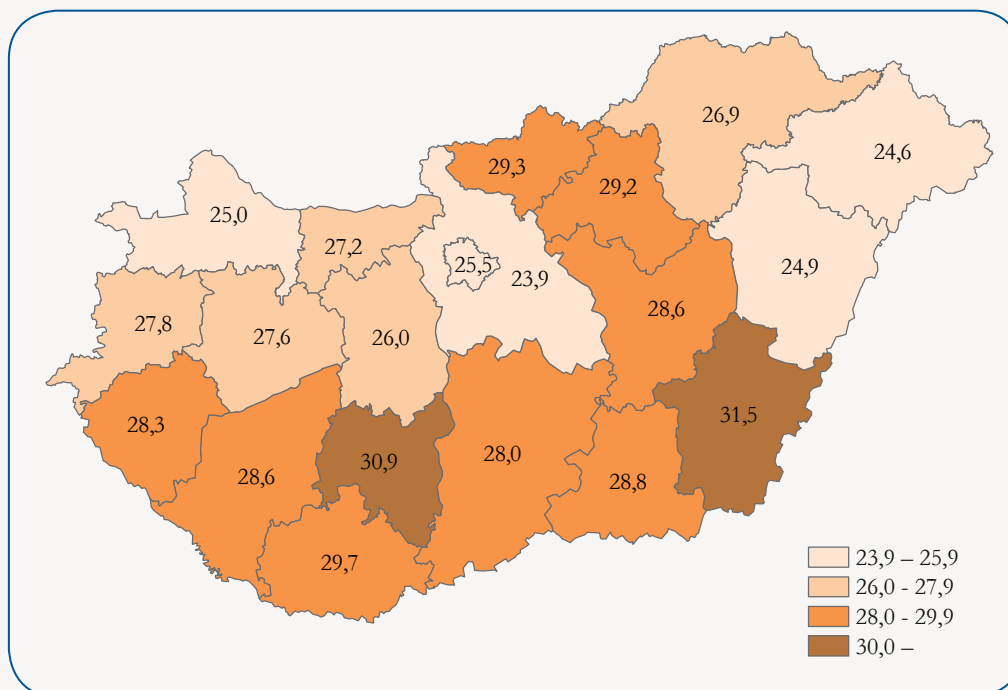
Ellátás megnevezése	Ellátottak száma, fő	2015. január = 100,0%
Öregségi nyugdíjak	2 014 666	99,6
Ebből: korbetöltött öregségi nyugdíjak	1 870 457	98,7
nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjak	139 639	114,2
Életkoron alapuló ellátások	65 024	80,3
Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátások	375 979	92,9
Ebből: korbetöltötté vált rokkantsági ellátások	52 215	117,5
korhatár alatti rokkantsági ellátások	228 730	105,1
rehabilitációs ellátások	92 951	66,1
Hozzá tartozói ellátások	155 114	92,8
Ebből: özvegyi és szülői nyugdíj	84 768	92,1
árvaellátás	70 346	93,6
Egyéb ellátások	49 174	96,3
Ellátások összesen	2 659 957	97,5

A teljes lakosság számához viszonyítva Pest megyében volt a legkisebb a nyugdíjban, egyéb ellátásokban részesülők aránya, de Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Győr-Moson-Sopron, Fejér megyékben és a fővárosban is elmaradt az országos átlagtól (27%). Az ellátottak aránya Dél-Dunántúlon, Baranyában, Tolnában, valamint Békés megyében volt a legmagasabb. Ez utóbbiban a lakosság közel harmada tartozott az ellátottak közé, aminek legfőbb oka, hogy a megyék közül – Zala megye után – itt a legmagasabb a 60 év feletti lakosság aránya.

Hazánk járásai között rendkívül nagyok a különbségek. Az ellátásban részesülő népesség aránya 18 és 35% közötti. Három fővárosi kerület (6., 7., 8.) mellett a Hajdú-Bihar megyei Hajdúhadházi járásban 20% alatt volt a nyugdíjban, egyéb ellátásban részesülők hányada. Ezzel szemben a Heves megyei Pétervárási járásban az érintett népesség aránya elérte a 35%-ot.

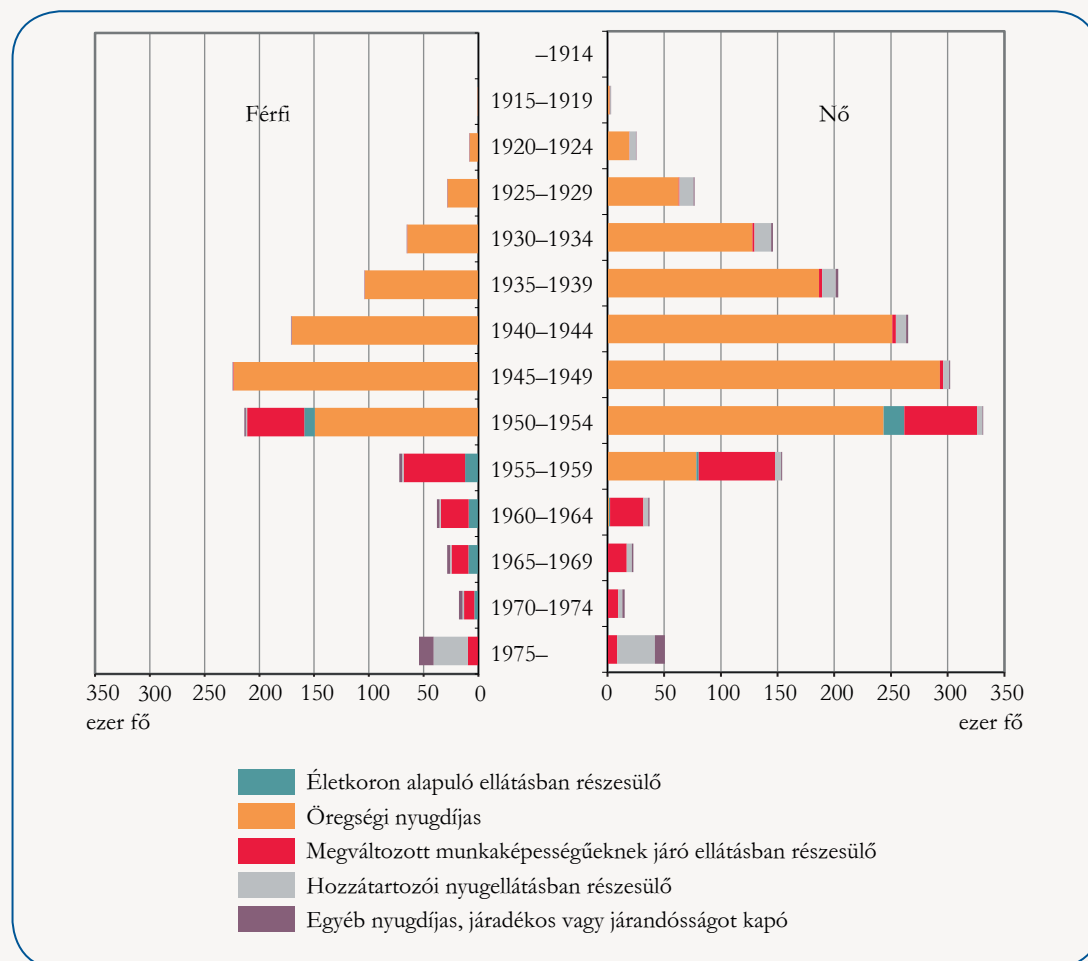
5. ábra

A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők népességben belüli aránya, %
2016. január

6. ábra

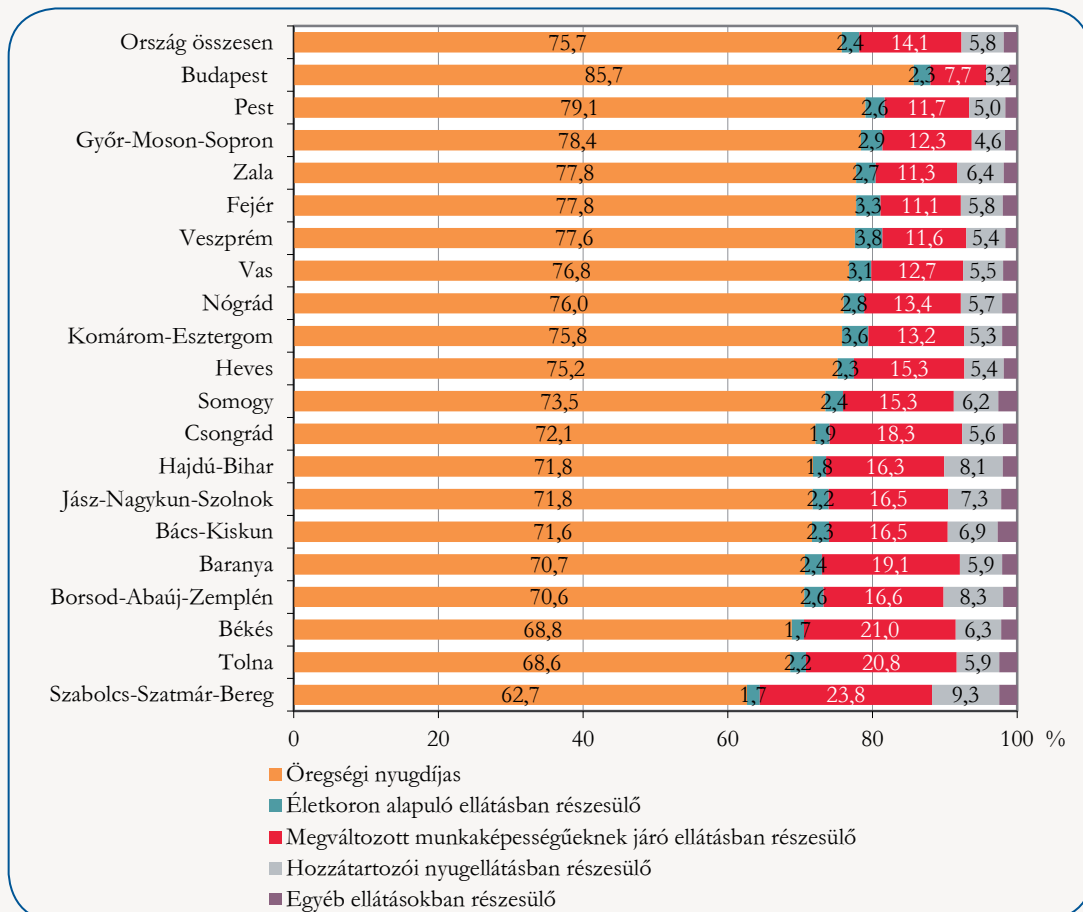
A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők létszáma születési év, nem és a teljes ellátás formája szerint, 2016. január

Az ellátottak jelentős része, háromnegyede öregségi nyugdíjas. 2016 januárjában 2 014 666 fő részére folyósítottak ellátást ezen a jogcímen. Korbetöltött öregségi nyugdíjat 93%-uk kapott, számuk 24 ezerrel csökkent 2015-höz képest. Nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjban 139 639 fő részesült, 14%-kal több, mint egy évvel ezelőtt.

7. ábra

A nyugdíjban és egyéb ellátásokban részesülők ellátástípus szerinti megoszlása
megyenként, 2016. január

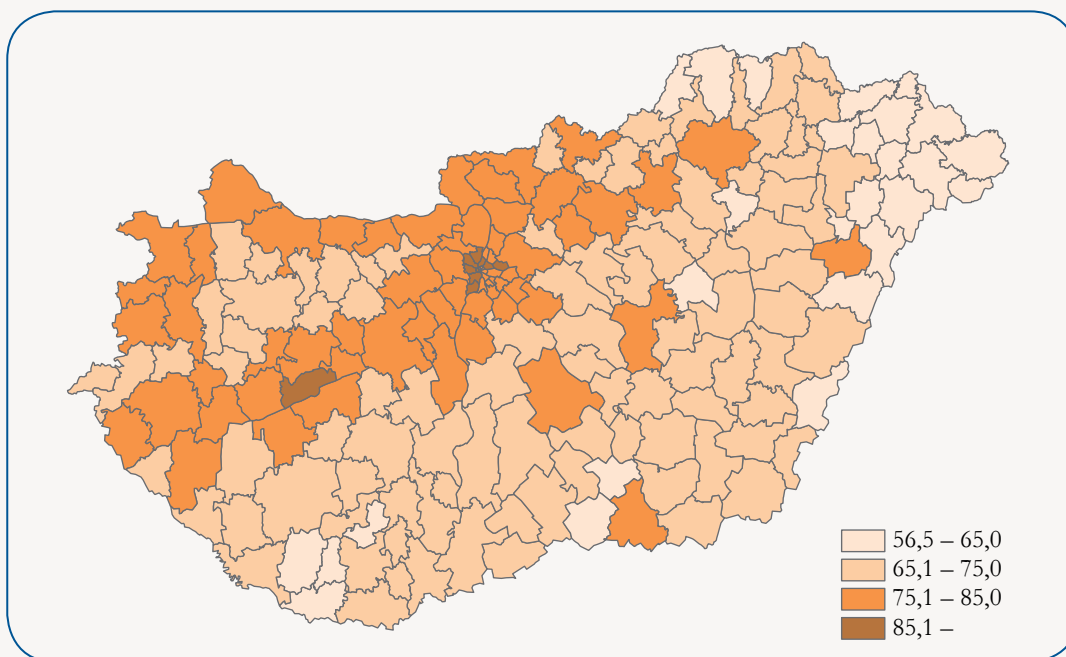
Az ellátottak ellátástípus szerinti megoszlása jelentős különbségeket mutat az ország megyéi között. A területi különbségeket előidéző okok sokrétűek. A lakosság megyénként eltérő korösszetétele mellett az egészségi állapottal, az adott megye gazdasági szerkezetével, fejlettségével, foglalkoztatottsági és kereseti viszonyaival magyarázhatók az eltérések. Azokban a megyékben, amelyekben alacsonyabbak az átlagjövedelmek, kedvezőtlenek az elhelyezkedési lehetőségek, illetve a munkafeltételek, magasabb a járadékot, egyéb ellátást igénybe vevők aránya.

A fővárosban, valamint a Dunántúl nyugati és középső megyéiben magasabb volt az öregségi nyugdíjasok, kisebb a megváltozott munkaképességűek ellátásaiban részesülők aránya. Ugyanakkor Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 13 százalékponttal elmaradt az öregségi nyugdíjasok aránya az országos átlag mögött, de Tolna és Békés megyékben is hasonló volt a helyzet. Ezekben a megyékben viszont többen voltak azok, akik részére megváltozott munkaképességűeknek járó ellátást folyósítottak.

A járásokat összehasonlítva a különbségek szembetűnőbbek, mint a megyék esetében. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Baktalórántházi járásban volt a legalacsonyabb az ellátottak között az öregségi nyugdíjasok aránya (57%), de 60% alatt volt további 8, elsősorban az ország északkeleti részén fekvő járásában is (Nagykállói, Nyíradonyi, Nyírbátori, Mátészalkai, Putnoki, Kisvárdai, Kemecsei, Sarkadi járás). Ezzel szemben Közép-Magyarország és Közép-Dunántúl egyes járásaiban az ellátottak nyolctizedét az öregségi nyugdíjasok tették ki, különösen a Balatonfüredi (85,1%) és a Budakeszi (84,6%) járások emelkedtek ki.

8. ábra

Az öregségi nyugdíjasok aránya az összes ellátotton belül a járásokban, %, 2016. január

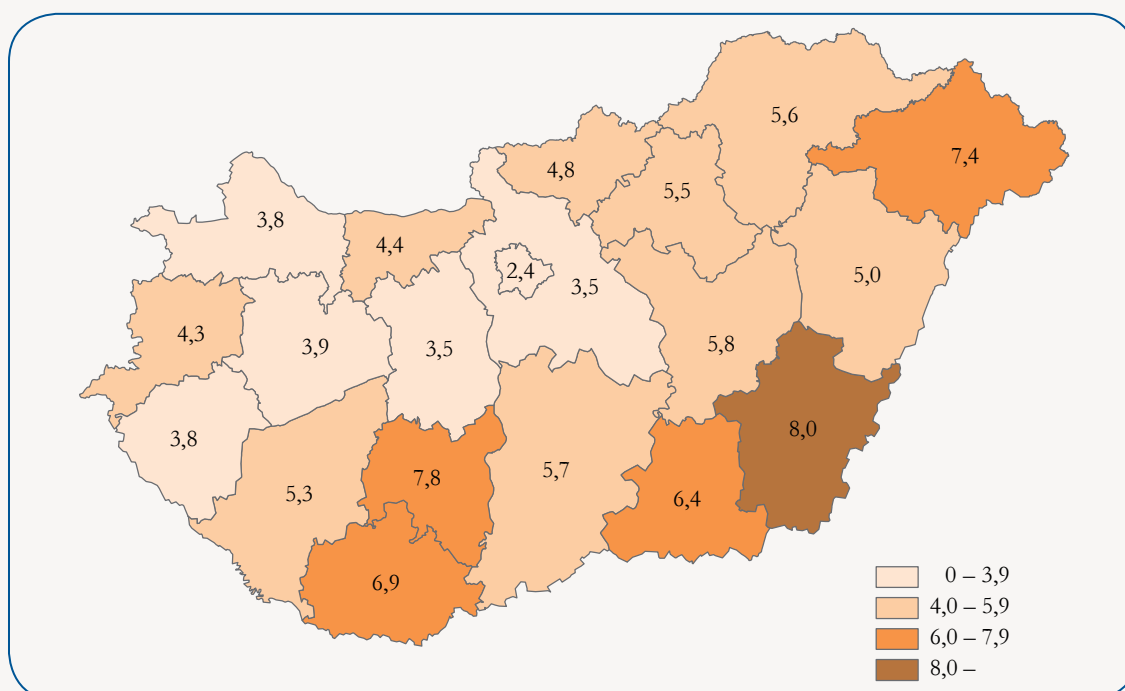

2011 óta életkortól függetlenül öregségi nyugdíjra jogosultak azok a nők, akik legalább **40 év jogosultsági idővel** rendelkeznek. Számuk a folyósítás kezdete óta folyamatosan emelkedik. 2016 januárjában már 139 639 fő kapott nyugdíjat ezen a címen – az öregségi nyugdíjasok 7%-a.

A nyugdíjban, járadékban részesülők 14%-a (375 979 fő) **megváltozott munkaképessége** miatt kapott ellátást. Számuk 28 901 fővel csökkent az egy évvel korábbihoz képest, több mint felük nő. A felnőtt lakossághoz viszonyítva Békés és Tolna megyékben volt a legmagasabb az érintettek aránya, a fővárosban, Pest és Fejér megyékben ennek a felét sem érte el.

9. ábra

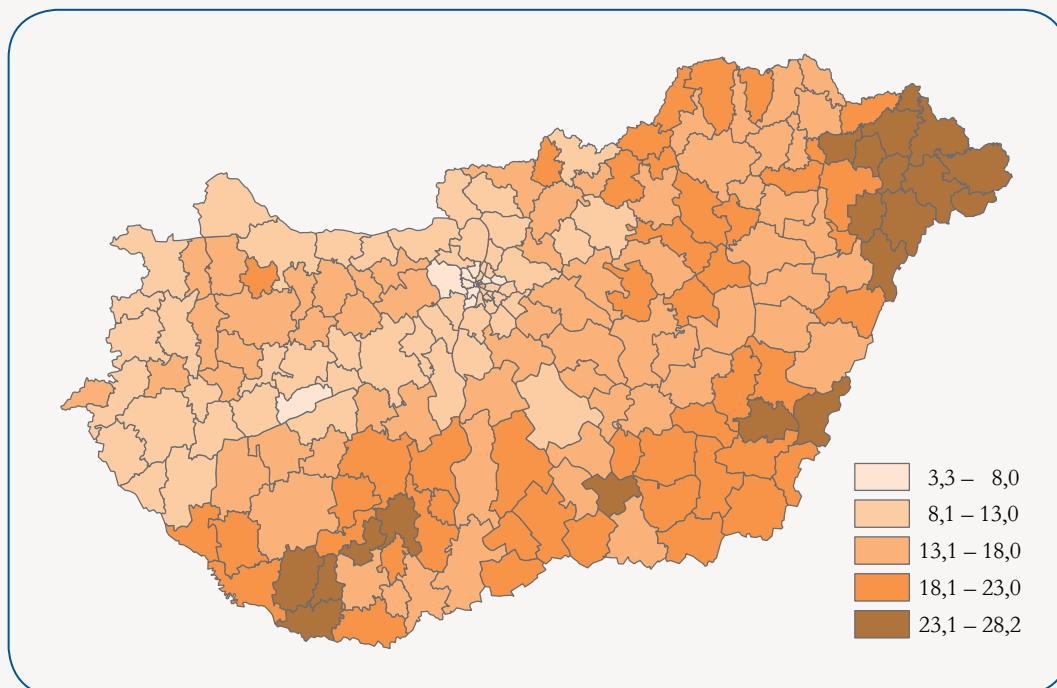
A megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülők aránya a 19 éves és idősebb lakosság %-ában, 2016. január

Az ország egyes alföldi és dél-dunántúli járásaiban körülbelül minden negyedik ellátott volt megváltozott munkaképességű. A Nagykállói, Baktalórántházai, Sarkadi, Mátészalkai, Kemecsei és a Kisvárdai járásokban arányuk az ellátottakon belül meghaladta a 25%-ot. A megváltozott munkaképességűek ellátottakon belüli aránya a budapesti kerületekben és egyes dunántúli járásokban alacsonyabb volt 10%-nál. A legalacsonyabb a 12. kerületben (3,3%), míg a vidéki járások közül a balatonfürediben (7,6%).

10. ábra

A megváltozott munkaképességűek aránya az összes ellátotton belül a járásokban, %, 2016. január

Főellátásként **hozzátartozói nyugellátásban** 155 114 fő részesült 2016 januárjában. Számuk egy év alatt 9,3%-kal csökkent. Az összes ellátotton belül Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyékben volt a legmagasabb a hozzátartozói ellátásban részesülők aránya (8–9%). Budapesten ugyanakkor ez az arány mindössze 3,2%.

A hozzátartozói nyugellátások egyik fő csoportja az özvegyi és szülői nyugdíj, közel 85 ezer főt érintve. Jellemzően nők (95%) kapják ezt a támogatási formát, hiszen a nők várható élettartama jóval magasabb a férfiakénál.

A hozzátartozói nyugellátás másik fő eleme az árvaellátás, melyet 70 346 fő vett igénybe 2016 elején.

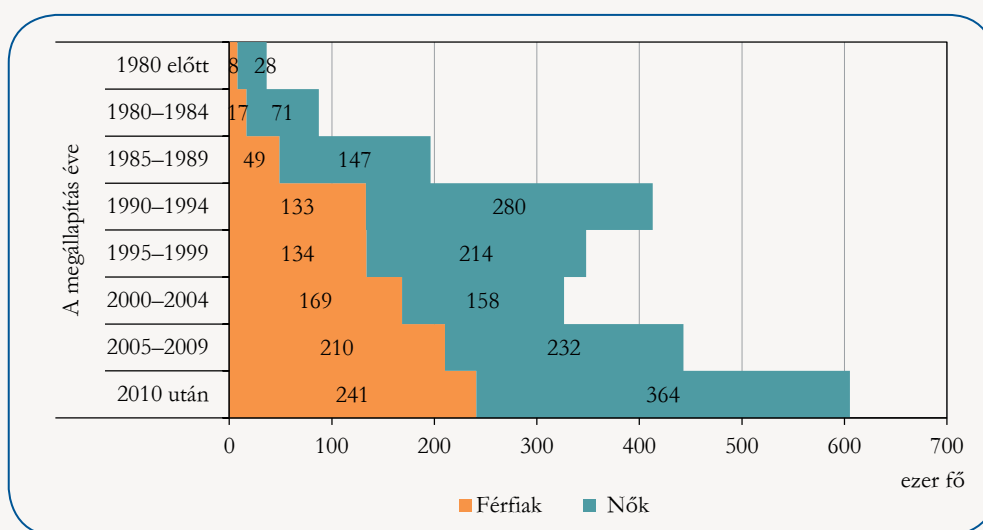
5. A megállapítás éve és a szolgálati idő

Ebben a fejezetben az ellátottak járandóságának megállapítási évét és az ellátottak szolgálati idejét ismertetjük. A szolgálati idő a megszerzés hosszát jelenti, míg a megállapítási éveken keresztül az ellátások színvonalát meghatározó társadalmi-gazdasági folyamatok (keresetek nagysága, gazdasági környezet, kényszernyugdíjazások) és a nyugdíjazásra vonatkozó jogszabályi változások ragadhatóak meg.

2016 januárjában a közel 2,5 millió saját jogú ellátott (öregségi nyugdíjasok, korhatár alatti ellátásban részesülők és rokkantsági, valamint rehabilitációs ellátásban részesülők) közül több mint 605 ezer főnek 2010 után állapították meg a járandóságát. Ők az összes saját jogú ellátott mintegy negyedét tették ki, ez az arány a nőknél és a férfiaknál közel azonos volt. A férfiaknál minél korábbi a megállapítás, annál kevesebb az ellátott, ugyanakkor a nőknél az 1990–94 között nyugdíjazottak száma még mindig kiugró.

11. ábra

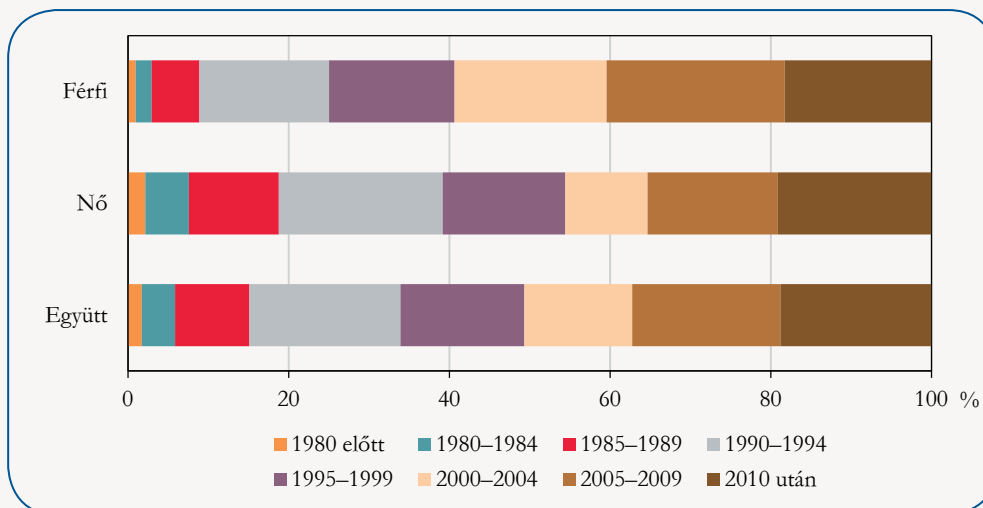
A saját jogú ellátásban részesülők száma a járandóság megállapítási éve és nemek szerint, 2016. január

A saját jogú ellátottakon belül a legtöbben öregségi nyugdíjban részesültek, legtöbbjüknek, több mint 1 millió főnek a 2000-es évek második felétől állapították meg a nyugdíját, de jelentős a rendszerváltást követő években nyugdíjazottak létszáma is (379 ezer fő). Az öregségi nyugdíjban részesülő nők több mint ötöde (258 ezer fő) ekkor lett nyugdíjas, illetve állapították meg a nyugdíját. A férfiaknál ezzel szemben a 2000-es években nyugdíjazottak vannak többségben.

12. ábra

Az öregségi nyugdíjasok megoszlása a megállapítás éve és nemek szerint, 2016. január

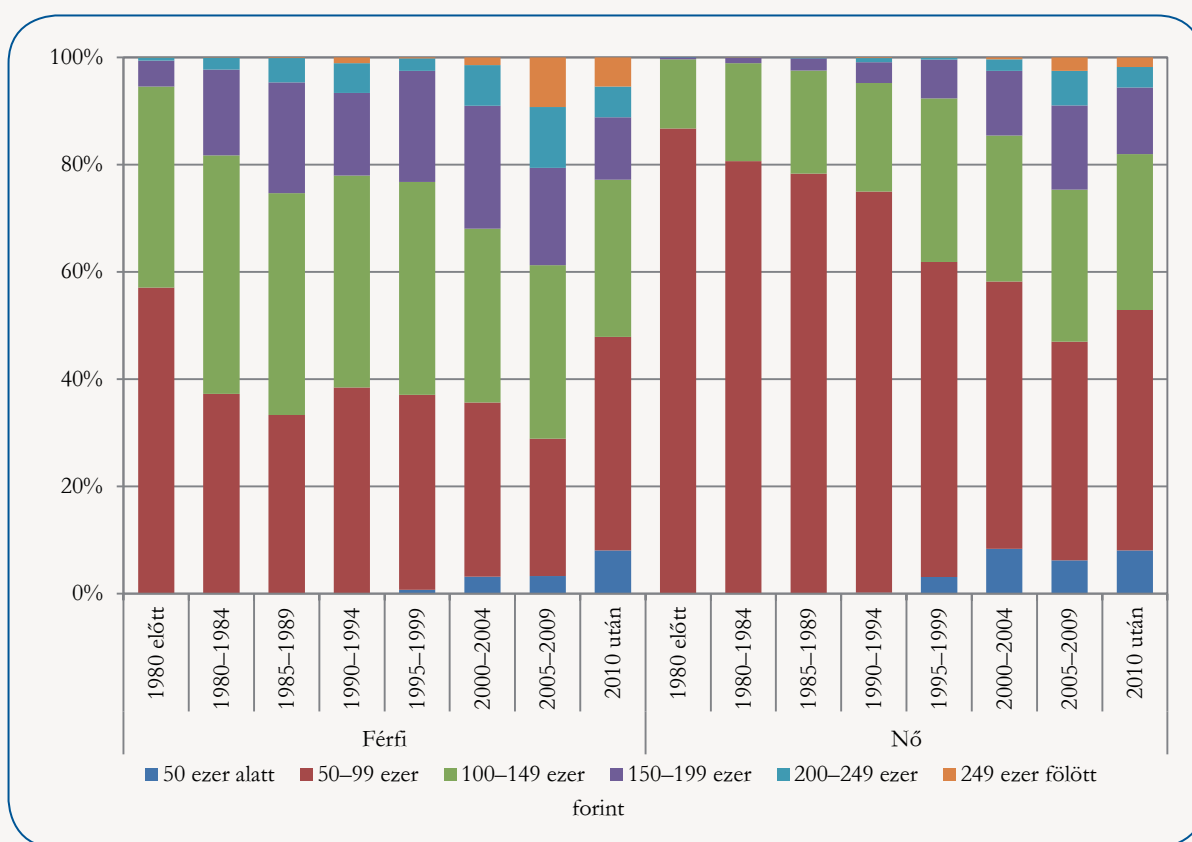
2016 januárjában az 1980 előtt megállapított öregségi nyugdíjjal rendelkező férfiak 57%-a 50–100 ezer forint közötti összegben részesült. Az ezt követő években az öregségi nyugdíjassá vált férfiak között fokozatosan megjelentek a legmagasabb összegű járandóságok. A 90-es évek második felétől viszont egyre többen vannak a havi 50 ezer forintnál alacsonyabb járandóságban részesülők.

A nők esetében a nagyobb összegű járandóságok csak a 2000 és a 2010-es években megállapított öregségi nyugdíjjal rendelkezők körében jelentek meg nagyobb arányban. A férfiakhoz hasonlóan, a 2000-es években nyugdíjassá lett nők körében fordultak elő az igazán alacsony, 50 ezer forint alatti havi járandóságok.

Az alacsonyabb járandóságok azokat korosztályokat érintik, akik abban az időszakban szerezték a jogosultságukat, amikor a vállalkezési forma elterjedésével, a munkanélküliség hatásaival csökkenhetett a megszerzett szolgálati idő és járulékbefizetés.

13. ábra

A folyósított öregségi nyugdíjak a megállapítás éve, nemek és összeg szerinti megoszlása, 2016. január

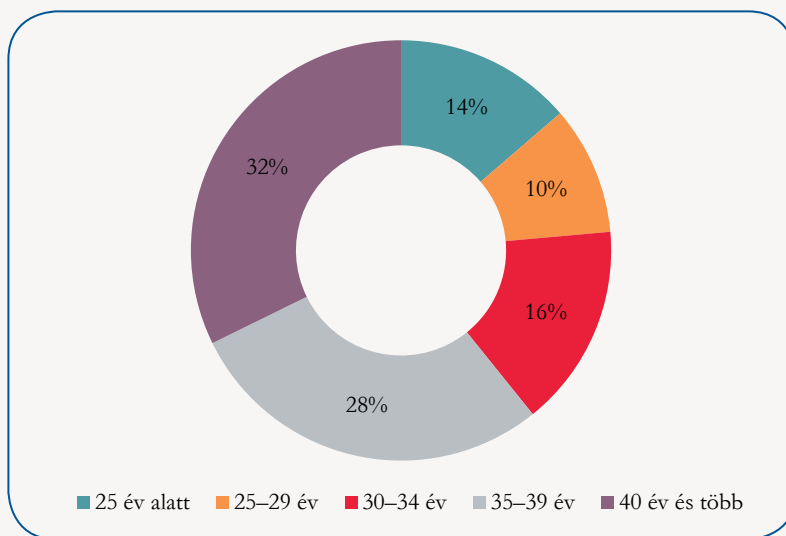

A különféle ellátások között az öregségi nyugdíj és az életkoron alapuló (korhatár alattiaknak járó) ellátások kötődnek szolgálati időhöz. Az ellátás sajátosságai miatt a korhatár alatti ellátásban részesülők esetén a kevesebb szolgálati idő a jellemző.

Az öregségi nyugdíjban részesülő 2 millió ellátott közel harmada 40 évnél több, további 28%-a 35–39 évnyi beszámított szolgálati idő alapján kapta a járandóságát.

14. ábra

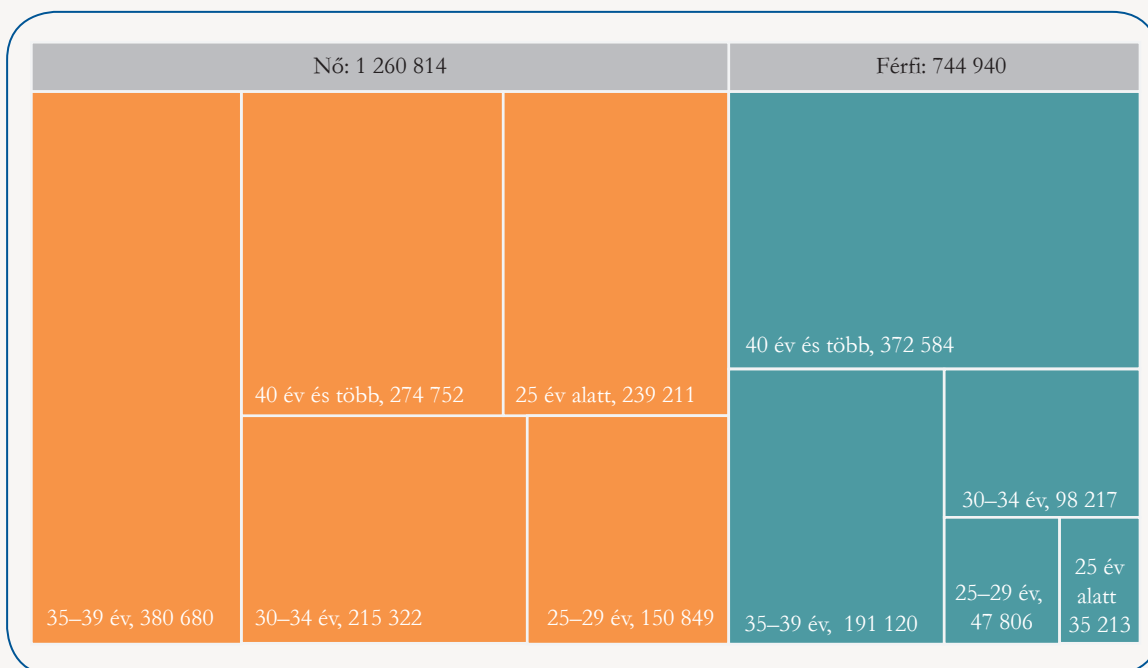
Az öregségi nyugdíjasok megoszlása szolgálati idő szerint, 2016. január

A nemek közötti különbségek a szolgálati idő tekintetében is jelentősek, a férfiak szolgálati ideje jelentős mértékben meghaladta a nőkét. Az öregségi nyugdíjban részesülő férfiak fele, több mint 370 ezer fő 40 évnél több, további negyedük, 191 ezer fő 35–39 évnél szolgálati idő alapján részesült járandóságban. A nőknél a 35–39 év mellett a 25 évnél kevesebb szolgálati idővel rendelkezők száma és aránya is jelentős.

15. ábra

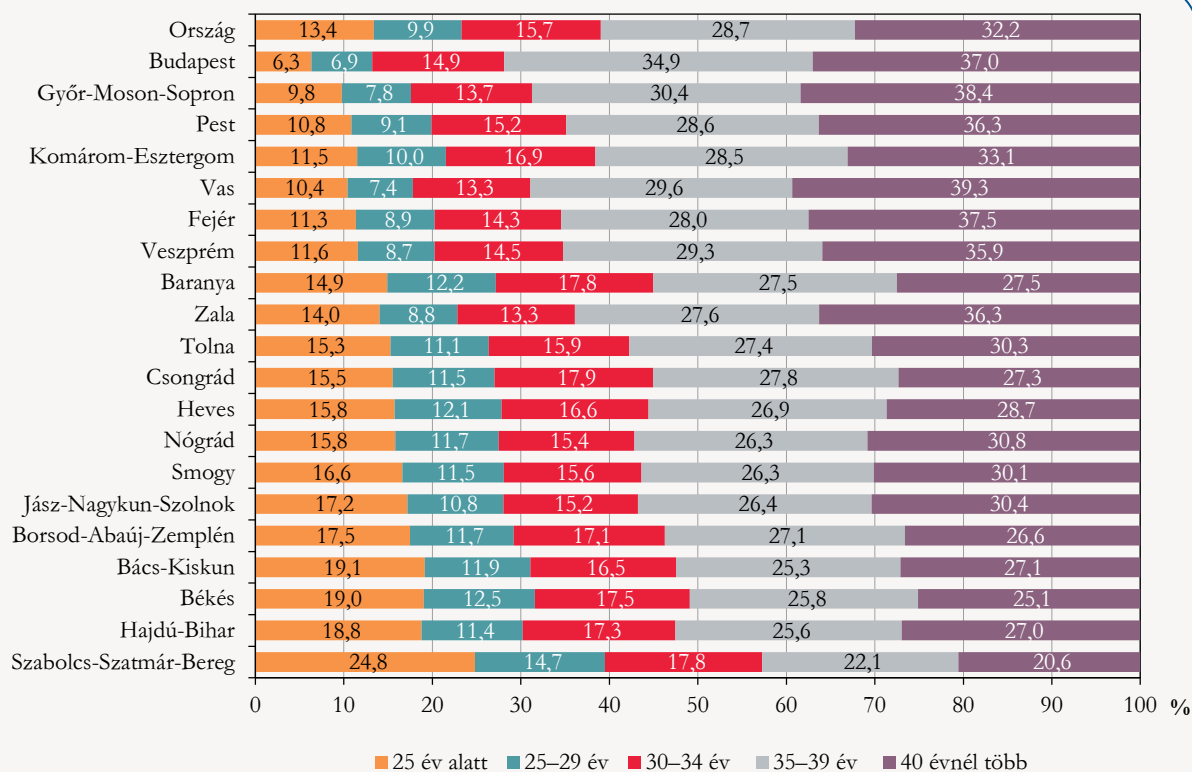
Az öregségi nyugdíjasok számának megoszlása szolgálati idő és nemek szerint, 2016. január

Az ország alföldi megyéiben a rövidebb szolgálati idővel rendelkező öregségi nyugdíjasok aránya magasabb. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az országoshoz képest több mint 10 százalékponttal volt magasabb a 25 év alatti szolgálati idővel rendelkezők aránya, de Bács-Kiskun, Békés és Hajdú-Bihar megyékben is jelentősen meghaladta azt. Ugyanakkor az ország nyugati megyéiben – elsősorban Vas, Győr-Sopron-Moson, Fejér, Zala megyékben – és Közép-Magyarországon a hosszú szolgálati idő után nyugdíjazottak aránya volt magasabb az országos átlagnál.

16. ábra

Az öregségi nyugdíjasok megoszlása szolgálati idő és megyék szerint, 2016. január

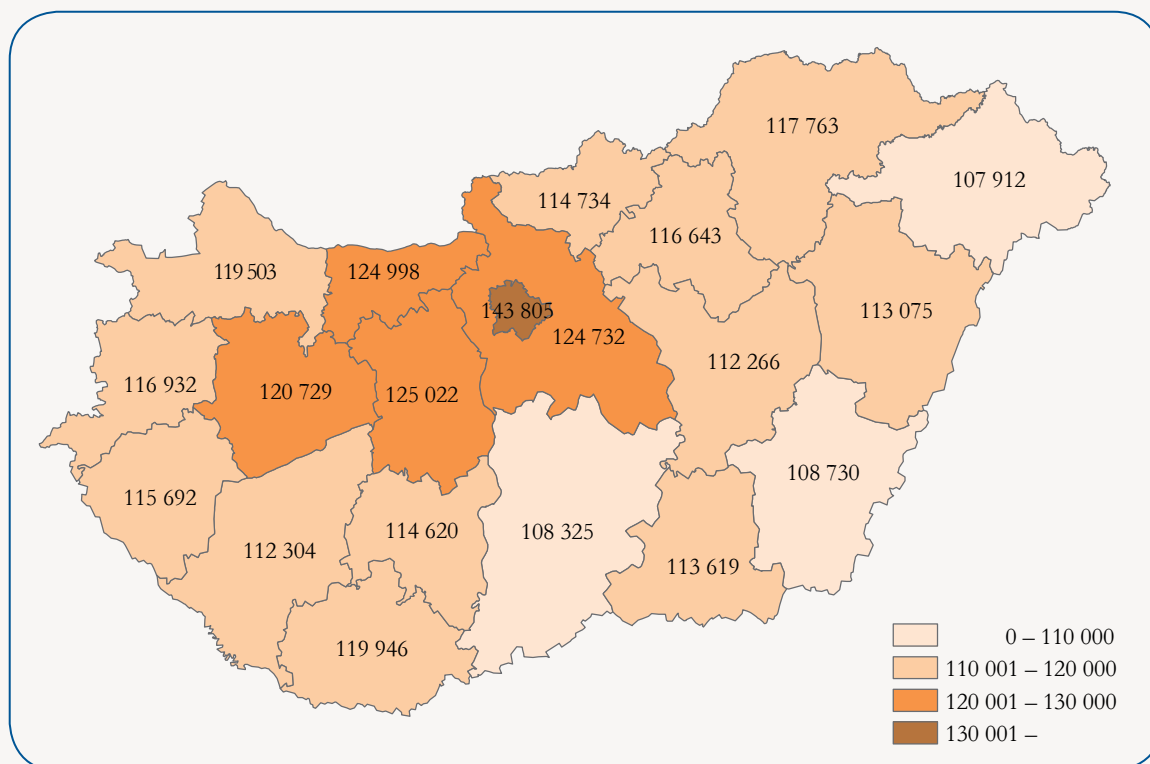
6. A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők a folyósított összeg szerint

2015-ben 3502,4 milliárd forintot fizettek ki nyugdíjakra, ellátásokra és egyéb járandóságokra. A januári 1,6%-os emelés után egy főnek átlagosan 109 318 forint nyugdíjat folyósítottak. Az egy évvel korábbival összehasonlítva ez 2856 forinttal (2,7%-kal) magasabb. A férfiak átlagosan 118 083 forintot, a nők ennél 14 ezer forinttal kevesebbet kaptak. A legmagasabb összeget (163 100 forint) azok kapták, akik valamilyen korhatár alatti ellátásban részesültek, ezen belül a szolgálati járandóság (191 920 forint) és az átmeneti bányászjáradék (175 315 forint) összege volt a legnagyobb. A megváltozott munkaképességűeknek átlagosan 69 399 forintot folyósítottak 2016 első hónapjában, 1640 forinttal többet, mint egy évvel korábban.

A legtöbb ellátott részére folyósított öregségi nyugdíj átlagos összege 121 041 forint volt, 2602 forinttal több, mint 2015-ben. A nemek közötti különbségek itt is megmutatkoznak: a férfiak 131 459 forintot, a nők ennél 16 573 forinttal kevesebb összeget kaptak.

17. ábra

Az egy ellátottra jutó öregségi nyugdíj átlagos összege, forint, 2016. január

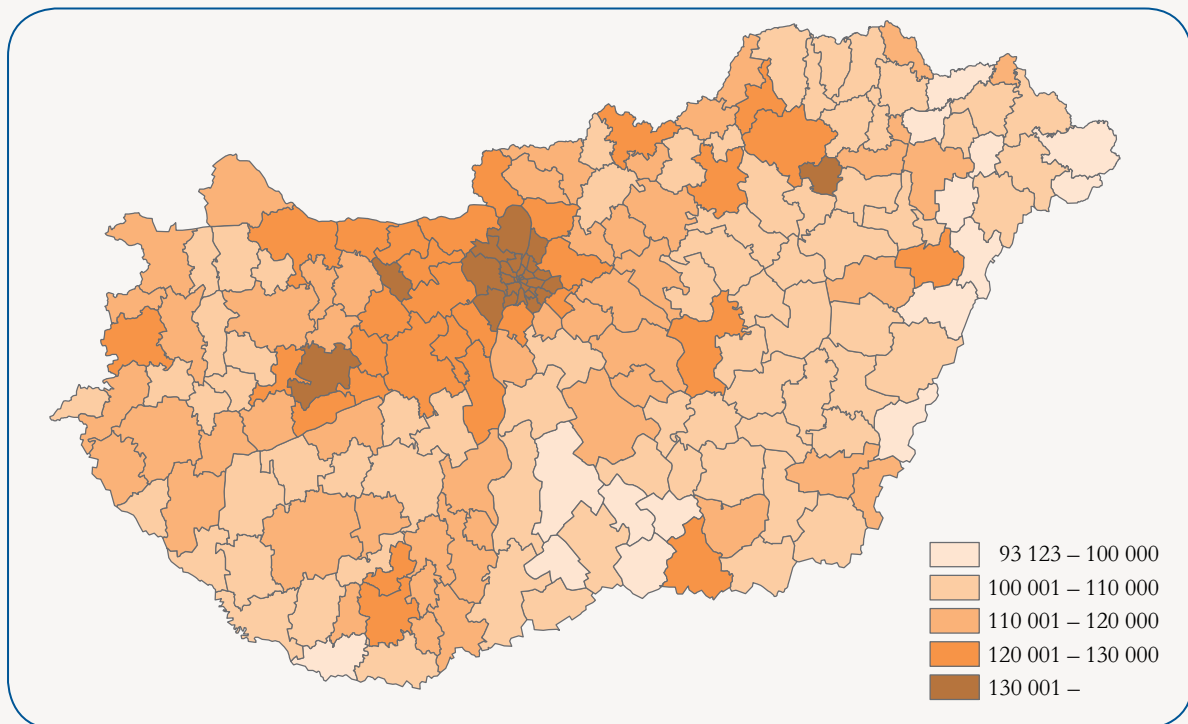

Jelentős területi különbségek láthatók az öregségi nyugdíj 2016. január havi átlagos összegében, ami a nyugdíj alapjául szolgáló keresetek nagyságával, az eltérő szolgálati idővel magyarázható. A legmagasabb öregségi nyugdíjat – a korábbi évekhez hasonlóan – a fővárosban élők kapták, itt átlagosan 143 805 forintot folyósítottak egy ellátottnak. Ez közel 23 ezer forinttal magasabb az országos átlagnál. De átlag feletti nyugdíjat kaptak a Pest, Fejér és Komárom-Esztergom megyékben élő öregségi nyugdíjasok is. Ugyanakkor Bács-Kiskun és Békés megyékben – 12 ezer forinttal – az országos átlag alatt volt az öregségi nyugdíj összege, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a 108 ezer forintot sem érte el.

Járási szinten még nagyobb különbségeket találunk. A legalacsonyabb és a legmagasabb átlagos összeg között 46 ezer forint különbség volt 2016 januárjában. A járáskor nyolctizedében az országos átlag alatt volt az öregségi nyugdíj havi összege. Legkisebb – 100 ezer forint alatti – összeget az alföldi és észak-magyarországi járáásokban élő nyugdíjasoknak utalták. Ezen belül a Mórakalmi (93 123 forint) és a Csengeri járáások (93 532 forint) idős lakosai kapták a legkevesebbet. Az ország más részéből egyedül a Baranya megyei Sellyei járás található ebben a csoportban.

18. ábra

Az öregségi nyugdíjak egy ellátottra jutó átlagos havi összege a járásokban, forint, 2016. január

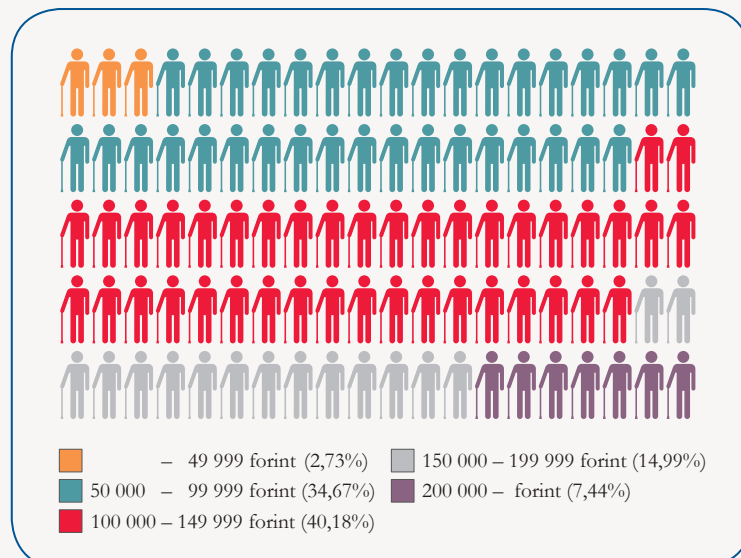

Legkedvezőbb helyzetben a fővárosi nyugdíjasok voltak, ezen belül a 11. és a 12. kerület emelkedett ki közel 164 ezer forint átlagos öregségi nyugdíjjal. A fővárosi nyugdíjasok mellett a Budakeszi, Tiszaújvárosi, Érdi, Dunakeszi, Szentendrei, Veszprémi, Pilisvörösvári és Oroszlányi járásokban volt kiemelkedően magas, 130 ezer forint feletti az öregségi nyugdíj havi átlagos összege.

Két megye kivételével a megyeszékhelyt is magába foglaló járásban volt legmagasabb az öregségi nyugdíj havi összege. Kivételek a Tiszaújvárosi és az Oroszlányi járások (előbbi Borsod-Abaúj-Zemplén, utóbbi Komárom-Esztergom megyében). Mindkettő a térség gazdasági életének meghatározó központja volt, a biztos foglalkoztatási háttér és a magasabb jövedelmeket biztosító ágazatok (vegyipar, bányászat) következtében az öregségi nyugdíjak is magasabbak.

19. ábra

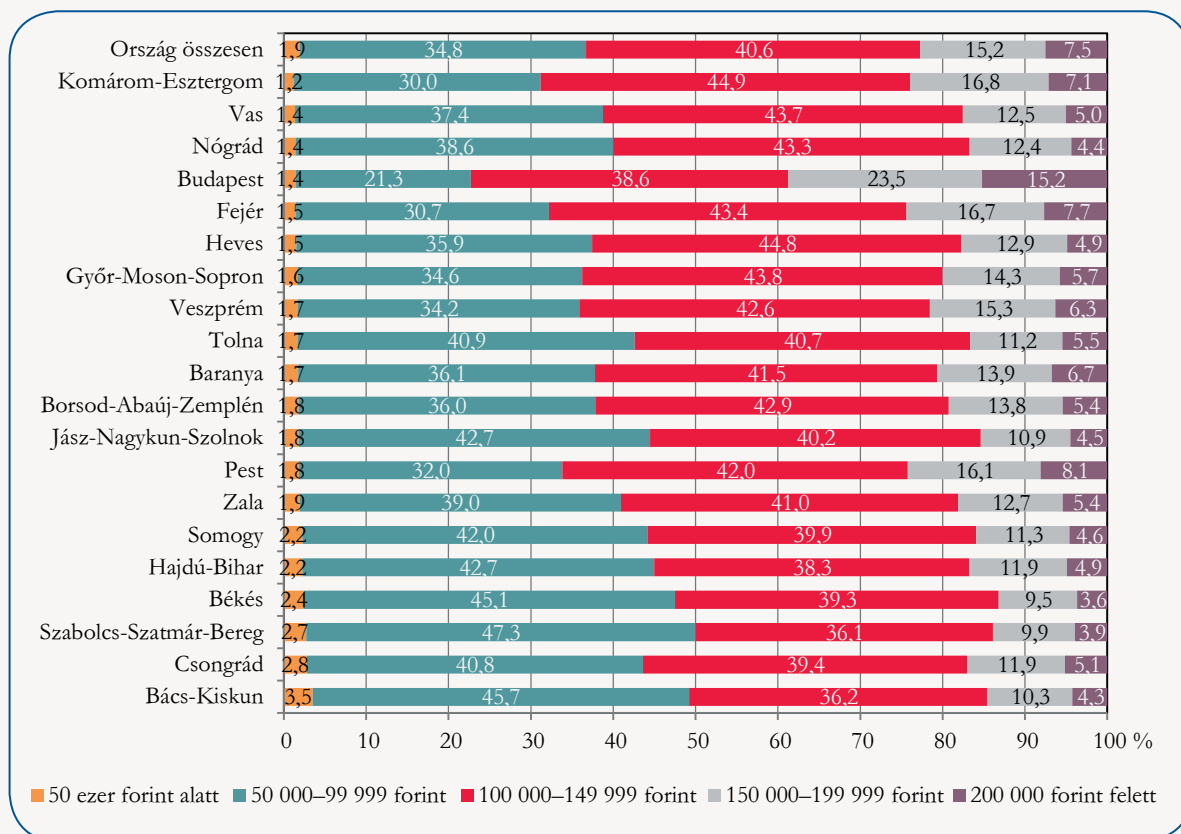
Az öregségi nyugdíjban részesülők számának megoszlása ellátásuk összege szerint, 2016. január

Ha a folyósított összegeket nagyságkategóriák szerint tekintjük át, további jelentős területi különbségeket látunk. 100 000 forint alatti öregségi nyugdíjat a fővárosban kaptak a legkevesebben, az érintettek 23%-a. Ugyanakkor 150 ezer feletti összegben itt részesültek a legtöbben: az öregségi nyugdíjasok 38,7%-a. Szabolcs-Szatmár-Bereg és Bács-Kiskun megyékben ennek a fordítottját látjuk: az érintettek felének 100 ezer forintnál kisebb összeg járt. Ezekben a megyékben az idősek csupán 13–14%-a részesült 150 ezer forintnál magasabb ellátásban.

20. ábra

Az öregségi nyugdíjban részesülők megoszlása a folyósított összeg nagysága alapján megyénként, 2016. január

A „nők 40” keretében ellátottak részére 2016 januárjában átlagosan 119 457 forintot utaltak. Ebben az ellátási formában is Budapesten volt a legmagasabb a folyósított havi összeg (144 273 forint), míg Somogy megyében ennél 37 ezer forinttal kevesebbet kaptak átlagosan az érintettek.

A rehabilitációs és rokkantsági ellátásokban részesülők átlagosan 69 ezer forintot kaptak, ezen belül a korbetöltötté vált rokkantsági ellátások összege 78 ezer, a korhatár alattiaké 73 ezer, a rehabilitációs ellátások összege 54 ezer forint volt. A legmagasabb összeget a Komárom-Esztergom megyében és a Budapesten élőknek utalták, átlagosan 79 ezer forintot. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ennél 20 ezer forinttal alacsonyabb összeget folyósítottak az érintetteknek.

A **hozzátartozói nyugellátásban részesülők** január havi járandósága 55 116 forintot tett ki. Ezen belül az özvegyi és szülői nyugdíj havi összege 69 138, az árvaellátásé pedig 38 220 forint volt.

7. Nemzetközi nyugdíjügyek

A társadalombiztosítási jogosultságok országok közötti hordozhatóságát különféle egyezmények biztosítják az 1950-es évek óta. A munkavállalók jogszerzése mellett ezek a megállapodások a nyugdíjakra, az alapvető egészségügyi, családtámogatási ellátásokra, illetve a munkanélküliség esetén járó ellátásokra való jogosultságokat is rendezik az egyes országok között. Az 1957 és 1962 között a környező szocialista országokkal kötött szociálpolitikai egyezmények időarányos tehermegosztás, vagy területi elv szerint rendezik a nyugdíjak folyósítását. Az előbbi esetén a két ország területén megszerzett jogosultságok összeadódnak, és az egyes országok a nyugdíjnak csak a náluk szerzett szolgálati idő arányának megfelelő részét fizetik. A területi elv lényege, hogy az ellátást az az ország nyújtja, melynek területén az igénybejelentés időpontjában az igénylő él. Az 1990-es években Magyarország további, ún. szociális biztonsági egyezményeket kötött számos országgal. 2015-ben kétoldalú szociálpolitikai és szociális biztonsági egyezmények alapján 1582 teljesítő határozat született Magyarországon. Az Európai Unióhoz való csatlakozás után a tagállamokkal korábban kötött kétoldalú egyezményeket felváltották az EU szociális biztonságra vonatkozó koordinációs rendeletei, melyek valamennyi tagállam tekintetében lehetővé teszik a társadalombiztosítási jogosultságok hordozhatóságát. A rendeletek alapján a nyugellátás összegét kétféle módon is ki kell számolni, és a kiszámított összegek közül az ügyfél számára kedvezőbbet kell megállapítani. Az első számítási mód a nyugdíj összegét kizárólag a magyar szabályozás szerint figyelembe vehető szolgálati idő és keresetek alapján állapítja meg. A második számítási mód az egyes tagállamokban elért szolgálati, biztosítási időket együttesen figyelembe véve és a Magyarországon szerzett keresetek alapján képzett átlagkereseteket felhasználva számítja ki az ún. elméleti nyugdíjat, melynek részeit a területükön szerzett szolgálati idő arányában fizetik a tagországok. 2015-ben az EU koordinációs rendeletei alapján 3892 ellátást állapítottak meg hazánkban. Harmadik országban, azaz egyezménnyel nem érintett, illetve nem EU-tagállamban élők nyugellátásra való jogosultságát kizárólag a magyar jogszabályok szerint lehet megállapítani. A szolgálati, biztosítási időszakok összeszámítására nincs lehetőség.

2016 elején a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság 32 724 személynek, 14 872 nőnek és 13 053 férfinak folyósította külföldre valamilyen nyugdíját vagy egyéb ellátását. Az ellátottak 85%-a, közel 30 ezer fő öregségi nyugdíjban részesült, 2549-en özvegyi és szülői nyugdíjat, 471-en árvaellátást kaptak főellátásként.

4. tábla

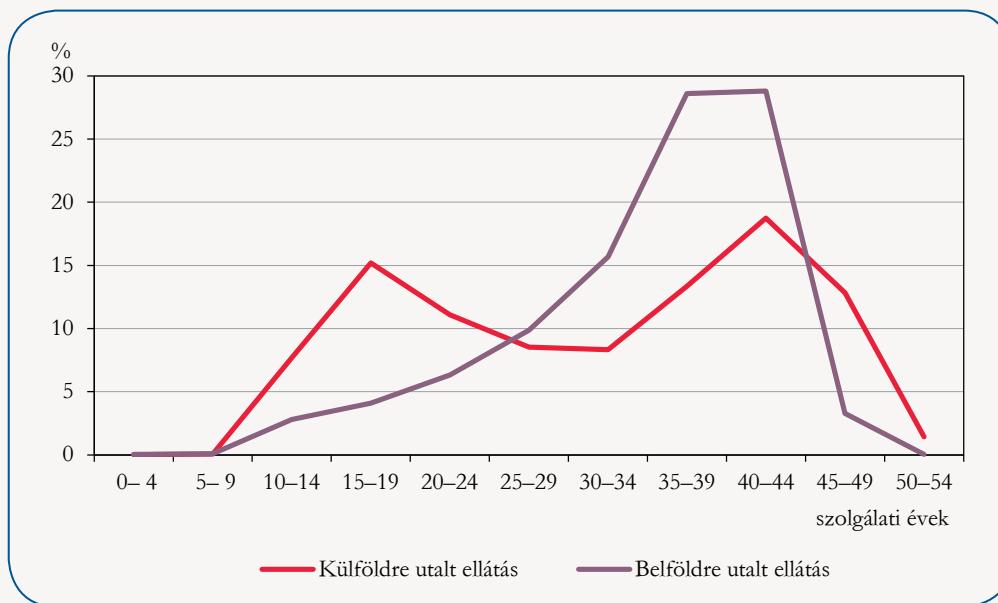
Külföldre folyósított ellátások, 2016. január

Ellátástípus	Ellátottak száma, fő			A teljes ellátás átlagösszege, forint		
	férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt
Öregségi nyugdíj	13 053	14 872	27 925	45 293	44 606	44 927
Életkoron alapuló ellátás	40	143	183	154 037	44 893	68 750
Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátás	775	724	1 499	42 247	37 472	39 941
Özvegyi és szülői nyugdíj	266	2 283	2 549	15 467	23 891	23 012
Árvaellátás	227	244	471	25 814	27 461	26 667
Egyéb ellátás	55	42	97	33 115	19 997	27 435
Összesen	14 416	18 308	32 724	44 527	41 458	42 810

A külföldre utalt, öregségi nyugdíjban részesülők harmada 1945–1949 között született, korhatár előtt öregségi nyugdíjat (volt fegyveresek öregségi nyugdíját, „nők 40”-et) mindössze 122-en kaptak. Az öregségi nyugdíjasok beszámított szolgálati idő szerinti megoszlása is lényegesen eltért a külföldre és a belföldre utalt ellátásoknál. Belföldön az öregségi nyugdíjasok több mint 57%-a 35–44 év szolgálati időt szerzett meg. A leggyakrabban előforduló elismert szolgálati idő 38 év volt. A külföldi utalásoknál a megoszlás két helyen, a 15–19 és a 40–44 szolgálati éveknél csúcsosodott ki 15 és 19%-kal. A legtöbben (1361 fő) 15 év szolgálati idővel rendelkeztek.

21. ábra

**Az öregségi nyugdíjasok megoszlása a beszámított szolgálati idő szerint,
2016. január**

A külföldre folyósított teljes ellátások átlagos összege jóval alacsonyabb a belföldi összegeknél. A külföldre fizetett öregségi nyugdíj januári összege átlagosan 44 927 forintot tett ki, ami a belföldi átlagos ellátás 37%-ának felelt meg.

A célországok tekintetében a legtöbb nyugdíj és egyéb ellátás átutalása Németországba érkezett hazánkból. 12 191 főnek, a külföldre folyósított ellátásokat igénybe vevők 37%-ának folyósították ide az ellátását. A második helyen Ausztria állt, 3201 fővel. 2000-nél több személy kapott Magyarországról valamilyen nyugdíjat, egyéb ellátást Kanadában, az Amerikai Egyesült Államokban, Svédországban, Szlovákiában és Ausztráliában.

Felhasznált irodalom:

A népesség gyarapodó rétege – Az időskorúak jellemzői, 2014, KSH

Tájékoztató a magyar nyugdíjbiztosítás főbb ellátási szabályairól és szervezeti rendszeréről, 2012 augusztus
http://www.onyf.hu/m/pdf/ONYF_fuzet_HU%20egyben.pdf

Portré a magyar társadalombiztosítási nyugdíjrendszerről, 2015, www.onyf.hu

Tokaji Károlyné: Nyugdíjasok, nyugdíjak, Társadalmi helyzetkép, 2010 KSH

Statisztikai évkönyv 2015; kézirat, Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, www.onyf.hu

Módszertani megjegyzések, fogalmak

A kiadvány mindazon ellátottak adatait tartalmazza, akik a tárgyév januárjában a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (NYUFIG) által folyósított ellátásban részesültek, ideértve a külföldön ellátottakat is. Kivételt jelentenek a különféle jogcímen (pl. kárpótlásként) járó életjáradékok, valamint a nemzeti gondozási díj, ezek nem jelennek meg a statisztikában. A kimutatásban szereplő adatok a januári, emelés utáni állapotot tükrözik. A besorolás az ellátórendszer szerkezetét követi és nem tesz különbséget aszerint, hogy az adott ellátást mely forrásból (Nyugdíjbiztosítási Alap, Egészségbiztosítási Alap vagy más forrás) finanszírozzák.

Az ellátások besorolása

1. Öregségi nyugdíjak
 - 1.1. Korbetöltött öregségi nyugdíj
 - 1.2. Korhatár alatti öregségi nyugdíj (1955 előtt született fegyveresek)
 - 1.3. Nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjak
2. Életkoron alapuló (korhatár alattiaknak járó) ellátások
 - 2.1. Korhatár előtti ellátások
 - 2.2. Szolgálati járandóság
 - 2.3. Átmeneti bányászjáradék
 - 2.4. Balettművészeti életjáradék
3. Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátások
 - 3.1. Korbetöltötté vált rokkantsági ellátások
 - 3.2. Korhatár alatti rokkantsági ellátások
 - 3.3. Rehabilitációs ellátások
 - 3.4. Bányászok egészségkárosodási járadéka
4. Özvegyi és szülői nyugdíj
 - 4.1. Özvegyi és ideiglenes özvegyi nyugdíj
 - 4.2. Szülői nyugdíj
5. Árvaellátás
6. Mezőgazdasági szövetkezeti járadékok
7. Baleseti járadék
8. Rokkantsági járadék
9. Házastársi pótlék, jövedelempótlék
10. Egyéb járandóságok

Összesen

Ebből:

Nyugellátások (1+4+5)

Öregségi nyugdíjak és életkoron alapuló (korhatár alattiaknak járó) ellátások együtt (1+2)

Saját jogú nyugdíjak és ellátások (1+2+3)

Hozzá tartozói nyugellátások (4+5)

Járadékok, pótlékok, egyéb járandóságok (6-10)

Az ellátások magyarázata

Nyugellátás: tartalmazza a saját jogon járó nyugdíjakat és a hozzátartozói nyugellátásokat.

Hozzátartozói nyugellátás: a túlélő hozzátartozó számára járó rendszeres pénzbeli ellátás, amit az elhunyt nyugdíjas (vagy mezőgazdasági szövetkezeti járadékos), vagy nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot (vagy mezőgazdasági szövetkezeti járadékra való jogosultságot) szerzett személy jogán állapítanak meg. Hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, ideiglenes özvegyi nyugdíj, szülői nyugdíj és az árvaellátás. Özvegyi nyugdíj: házastársnak, élettársnak, elvált személynek és külön élő házastársnak – meghatározott feltételek esetén – életkorára vagy rokkantságára, vagy az elhalt jogán árvaellátásra jogosult eltartott gyermekekre tekintettel járó hozzátartozói nyugellátás. Szülői nyugdíj: az elhunyt biztosított (nyugdíjas) szülőjének, nagyszülőjének, meghatározott feltételek fennállása esetén nevelőszülőjének járó ellátás. Árvaellátás: az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás.

Öregségi nyugdíj(ra): az jogosult, aki a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és legalább húsz év szolgálati idővel rendelkezik. A korbetöltött öregségi nyugdíjasok mellett nem korbetöltöttként az öregségi nyugdíjasok közé sorolódnak a legalább 40 év jogosultsági idő alapján nyugdíjban részesülő nők és az 1955 előtt született, 2012 előtt szolgálati nyugdíjban részesült volt fegyveresek, akik a korhatár betöltése után átkerülnek a korbetöltött öregségi nyugdíjasok közé.

Rokkantsági ellátás: a jogosultsági feltételeket teljesítő megváltozott munkaképességű személyeknek járó egészségbiztosítási ellátás. A bevezetéskor rokkantsági ellátásként folyósították tovább a korábban megállapított I. és II. csoportos rokkantsági nyugdíjat, az átmeneti járadékot, valamint az 57 évet betöltöttek III. csoportos rokkantsági nyugdíját és rendszeres szociális járadékát. Új igénylő rokkantsági ellátást legfeljebb 60%-os egészségi állapot esetén kaphat, amennyiben nem rehabilitálható. Ugyanilyen egészségi állapotú, de rehabilitálható igénylőnek az öregségi nyugdíjkorhatár öt éven belüli betöltése esetén állapítható meg az ellátás. Az újonnan megállapított rokkantsági ellátás összege az egészségi állapottól és a rehabilitáció lehetőségétől függ.

Rehabilitációs ellátás: a jogosultsági feltételeket teljesítő megváltozott munkaképességű személyeknek járó egészségbiztosítási ellátás. A bevezetéskor rehabilitációs ellátásként folyósították tovább az 57 évet be nem töltött személyek korábban megállapított III. csoportos rokkantsági nyugdíját és rendszeres szociális járadékát. (Ellátásuk végleges formáját komplex felülvizsgálatot követően határozták meg.) Új igénylőnek rehabilitációs ellátás akkor állapítható meg, ha legfeljebb 60%-os egészségi állapotúnak és rehabilitálhatónak minősítik. Az újonnan megállapított rehabilitációs ellátás időtartama a rehabilitáció időtartama, de legfeljebb 3 év. Az ellátási összeg az egészségi állapottól és a rehabilitálhatóság fokától függ.

Főellátás: ugyanazon személy részére többféle ellátás folyósítása esetén az ellátások közötti rangsorolásban az előrébb álló ellátás. A többszörös számbavételt elkerülendő, az ellátás szerinti besorolás mindig a főellátás szerint történik. 2012-től az ellátások rangsora: öregségi nyugdíj, életkoron alapuló ellátások, megváltozott munkaképességűeknek járó ellátások, hozzátartozói ellátások, mezőgazdasági szövetkezeti járadék, baleseti járadék, rokkantsági járadék, házastársi pótlék és jövedelempótlék, egyéb járandóság.

Kiegészítő ellátások: többféle ellátás esetén a főellátáson kívül folyósított ellátás.

Teljes ellátás: főellátás és kiegészítő ellátás együttes összege.

A **nyugdíjbiztosítási jogszerzést** a megszerzett szolgálati idő, illetve a fizetendő nyugdíjjárulék alapjának figyelembevételével bírálják el. *Általános jogszerzési szabályok* szerint biztosítottak: foglalkoztatásra, munkavégzésre irányuló jogviszony, illetve az ehhez tartozó, törvényben meghatározott járulékfizetési kötelezettség általános szabályai alapján biztosítottak (pl. az alkalmazottak, a közszolgálati és közalkalmazotti jogviszonyban munkát végzők, a vállalkozási tevékenységet folytatók, a szövetkezeti tagok). *Speciális jogszerzési szabályok szerint biztosítottak:* az általánostól eltérő járulékfizetési és nyugdíjjszerzési szabályozású biztosítási jogviszonyban állók (pl. az EKHO szabályai szerint közterhet fizetők). *Nem keresőtevékenységen alapuló jogszerzés alapján biztosítottak:* meghatározott gyermeknevelési ellátásokba, illetve

egyéb nyugdíjjárulék-köteles ellátásokban (megváltozott munkaképességűek egészségbiztosítási ellátásai és munkaerőpiaci ellátások) részesülők, speciális programban vagy állományban lévő személyek (különleges foglalkoztatási állományban vagy prémiumévek programban részt vevők), valamint a megállapodáson alapuló jogszerzések tartoznak ide.

A jogszerzési statisztikában a besorolás alapja a leghosszabb időtartamú jogszerzési típus, illetve – ha ez nem dönti el – a jogszerzési típusok fent említett sorrendje. Egy biztosított egy naptári éven belüli valamennyi jogosultságát – függetlenül ezek típusától – a besorolás szerinti jogviszonytípus adata tartalmazza.

Adatforrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság.

Nemzetközi adatok: az Európai Unió országainak adatai az Eurostat-adatbázisból származnak.

Forrása a szociális védelem harmonizált módszertana szerinti adatgyűjtés (ESSPROS).

Megjegyzések

A százalék- és viszonyszámokat a kerekítés nélküli adatokból számítottuk.

Az adatok és a megoszlási viszonyszámok kerekítése egyedileg történik, ezért a részadatok összegei eltér(het)nek az összesen adatoktól.

A népességre vetített mutatókat lakónépességi adatok alapján számítottuk.

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789